

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра інформаційних систем і технологій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету інформаційних технологій

“ 16 ” “ 05 ” 20 25 р.
Глазунова

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри інформаційних
систем і технологій
Протокол № 10 від “ 16 ” 05 2025 р.

Завідувач кафедри
М.З. Швиденко

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Інженерія програмного забезпечення»

Гарант ОП

Белла ГОЛУБ

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП 122 «Комп’ютерні науки»
гарант ОП

Олена ГЛАЗУНОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економіка та бізнес»

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Інженерія програмного
забезпечення»**

спеціальність 121 «Інженерія програмного забезпечення»
галузі знань 12 «Інформаційні технології»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Комп’ютерні науки»

спеціальність 122 «Комп’ютерні науки»
галузі знань 12 «Інформаційні технології»

Факультет інформаційних технологій

Розробники:

професор кафедри інформаційних систем і технологій, д.е.н., с.н.с., Ірина Вороненко

Київ – 2023 р.

1.Опис навчальної дисципліни

Розділ «Економіка та бізнес»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітній ступінь	Бакалавр
Галузь знань	12 «Інформаційні технології»
Освітня програма	Інженерія програмного забезпечення, Комп'ютерні науки
Спеціальність	121 «Інженерія програмного забезпечення», 122 «Комп'ютерні науки»
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	не передбачено
Форма контролю	екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки	3
Семестр	6
Лекційні заняття	30 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота студента під керівництвом викладача	
Індивідуальні завдання (самостійна робота)	90 год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	4 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни “Економіка та бізнес” є формування системи теоретичних знань та прикладних навичок щодо управління бізнесом підприємства.

Завдання дисципліни є засвоєння узагальнених у теорії та практиці знань щодо розробки системної моделі бізнесу, вивчення основ економічного управління організацією, оцінки інвестиційної привабливості ведення бізнесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: теорію та практику господарювання на рівні підприємства; конкретні форми та методи господарювання; моделі аналізу та стратегічного планування; основні етапи відкриття бізнесу; типи організаційних структур управління; теоретичні засади прогнозування діяльності; ключові аспекти оподаткування бізнесу; основні статті доходів та витрат; показники, що характеризують інвестиційну привабливість бізнесу.

вміти: застосовувати теоретичні положення у вирішенні конкретних питань з економіки, як в повсякденному житті так і під час ведення бізнесу; відкрити власний бізнес за спрощеною системою оподаткування; сформулювати посадову інструкцію працівника; спрогнозувати основні результати діяльності; визначити дохід та основні статті витрат, а також оцінити результати діяльності бізнесу; визначити інвестиційну привабливість проекту.

Навчальна дисципліна забезпечує формування ряду компетентностей:

спеціальність 121 «Інженерія програмного забезпечення»

К01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

К05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

К16. Здатність формулювати та забезпечувати вимоги щодо якості програмного забезпечення у відповідності з вимогами замовника, технічним завданням та стандартами. К20. Здатність застосовувати фундаментальні і міждисциплінарні знання для успішного розв'язання завдань інженерії програмного забезпечення.

К21. Здатність оцінювати і враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні чинники, що впливають на сферу професійної діяльності.

ПР02. Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення і дотримуватись їх в професійній діяльності. ПР05. Знати і застосовувати відповідні математичні поняття, методи доменного, системного і об'єктно-орієнтованого аналізу та математичного моделювання для розробки програмного забезпечення.

ПР14. Застосовувати на практиці інструментальні програмні засоби доменного аналізу, проєктування, тестування, візуалізації, вимірювань та документування програмного забезпечення.

спеціальність 122 «Комп'ютерні науки»

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ПР1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.

ПР16. Розуміти концепцію інформаційної безпеки, принципи безпечного проєктування програмного забезпечення, забезпечувати безпеку комп'ютерних мереж в умовах неповноти та невизначеності вихідних даних.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Системна модель бізнесу												
Природа бізнесу і його економічна сутність	14	2		2		10						
Основні етапи відкриття бізнесу	18	4		4		10						
Система оподаткування бізнесу в Україні	18	4		4		10						
Ліцензування бізнесу в Україні	16	2		4		10						
Прогнозування товарів та послуг, а також визначення тарифів на них	12	2				10						
Разом за змістовим модулем 1	78	14		14		50						

Змістовий модуль 2. Оцінка інвестиційної привабливості ведення бізнесу											
Поділ витрат організації	9	4		4		5					
Економічні показники діяльності організації	13	4		4		5					
Оформлення працівників на роботу	16	4		2		10					
Прийняття рішень керуючих економічними показниками	14	2		2		10					
Оцінка інвестиційної привабливості бізнесу	18	4		4		10					
Разом за змістовим модулем 2	72	16		16		40					
Всього	150	30		30		90					

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Визначення оптимальної організаційної структури бізнесу	2
2	<i>Тема 2.</i> Заповнення заявок та оформлення документів для реєстрації бізнесу (ФОП та юридичні особи)	4
3	<i>Тема 3.</i> Вибір системи оподаткування (загальна та спрощені системи)	4
4	<i>Тема 4.</i> Оформлення заявки та інших документів для отримання ліцензії та реєстрації бізнесу у сфері телекомунікацій	2
5	<i>Тема 5.</i> Прийняття рішень керуючих економічними показниками	2
6	<i>Тема 5</i> Визначення цін на товари та послуги	4
7	<i>Тема 6.</i> Визначення витрат та доходу проекту	4
8	<i>Тема 7.</i> Оподаткування заробітної плати	2
9	<i>Тема 8.</i> Оцінка інвестиційної привабливості бізнесу	6
Разом		30

5. Самостійна робота студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Організація бізнесу і його економічне значення	10
2	<i>Тема 2.</i> Стратегія підприємницького бізнесу	10
3	<i>Тема 3.</i> Експрес аналіз бізнесу	10
4	<i>Тема 4.</i> Економічні передумови розвитку бізнесу	10
5	<i>Тема 5.</i> Формування бізнесу в Україні.	10

6	Тема 6. Фінансування бізнесу, недоліки та переваги	10
7	Тема 7. Обмеженість умов функціонування підприємницьких структур	10
8	Тема 8. Система економічного дослідження перспектив бізнесу	5
9	Тема 9. Оподаткування бізнесу в промислово розвинутих країнах	5
10	Тема 10. Державне регулювання зовнішньоекономічного бізнесу	10
Разом		90

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Організації, які не можуть бути платниками ЄП
  - А. обмін інвалюти
  - Б. надання послуг кур'єрської діяльності
  - В. проведення азартних ігор
  - Г. торгівельна діяльність
  - Д. надання послуг зв'язку
  - Е. реалізація корисних копалин

2. Базою оподаткування першої групи платників єдиного податку є:
  - А. Прибуток
  - Б. Прожитковий мінімум
  - В. Дохід
  - Г. Мінімальна заробітна плата

3. Базою оподаткування другої групи платників єдиного податку є:
  - А. Прожитковий мінімум
  - Б. Дохід
  - В. Прибуток
  - Г. Мінімальна заробітна плата

4. Базою оподаткування третьої групи платників єдиного податку є:
  - А. Прожитковий мінімум
  - Б. Дохід
  - В. Мінімальна заробітна плата
  - Г. Прибуток

5. Базою оподаткування платників на загальній системі оподаткування є:
  - А. Прожитковий мінімум
  - Б. Дохід
  - В. Мінімальна заробітна плата
  - Г. Прибуток

6. Які обмеження є для ведення бізнесу на загальній системі оподаткування:
  - А. Гранічна кількість працівників
  - Б. Гранічний дохід
  - В. Обмеження видів діяльності (законні)
  - Г. Обов'язкова сплата ПДВ

7. Які обмеження є для ведення бізнесу на спрощеній системі оподаткування:
  - А. Обмеження видів діяльності (законні)
  - Б. Обов'язкова сплата ПДВ

В. Гранічна кількість працівників

Г. Гранічний дохід

8. Базою оподаткування ПДВ є:

А. Прожитковий мінімум

Б. Дохід

В. Мінімальна заробітна плата

Г. Прибуток

9. Які види діяльності підпадають під КВЕД-2010 59.20

А. Видання звукозаписів

Б. Надання телекомунікаційних послуг

В. Оптова торгівля

Г. Страхові послуги

10. Які дані є серед тих, що потрібно подати реєстратору для реєстрації ФОП

А. Види економічної діяльності фізичної особи – підприємця

Б. Паспортні дані

В. Реєстраційний номер облікової картки платника податків

Г. Обрана система оподаткування

11. Що необхідно подати для реєстрації юридичної особи крім заяви

А. Отримані ліцензії

Б. Рішення засновників

В. Статут

Г. Довідку про взяття на облік платників податку

12. Які дані є серед тих, що потрібно подати реєстратору для реєстрації юридичної особи

А. Відомості про засновників юридичної особи

Б. Відомості про структуру власності засновників – юридичних осіб

В. Наявні ліцензії

Г. Види економічної діяльності юридичної особи

Д. Обрана система оподаткування

13. Перелік видів діяльності, що підлягають ліцензуванню

А. Медична практика

Б. Охоронна діяльність

В. Освітня діяльність

Г. Роздрібна діяльність

Д. Діяльність на ринку природного газу

14. Що включає в себе процес отримання ліцензії на діяльність у сфері телекомунікацій:

А. Схему організації телекомунікаційної мережі

Б. Копії установчих документів

В. Перелік тарифів на послуги

Г. Заява про видачу ліцензії

Д. Довідку про кадрове забезпечення

15. Яка з організаційних структур є найпростішою за своєю формою організації:

А. Лінійна

Б. Дивізійна

В. Матрична

Г. Функціональна

16. Яка з організаційних структур найліпше підходить для організації бізнесу в ТНК:

- А. Лінійна
- Б. Дивізійна
- В. Матрична
- Г. Функціональна

17. Суб'єктивний процес прогнозування послуг передбачає:

- А. Застосування економіко-математичних методів.
- Б. Опитування думок груп спеціально відібраних експертів.
- В. Аналіз статистичних даних.
- Г. Опитування споживачів

18. Що передбачає процес здійснення SWOT-аналізу

- А. Аналіз потреб
- Б. Аналіз сил ьних та слабких сторін у зовнішньому та внутрішньому середовищі
- В. Аналіз переваг та недоліків діяльності
- Г. Аналіз перспектив та ризиків

7. КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

1. Які основні етапи відкриття власного бізнесу Ви можете назвати?
2. Чи всі сфери діяльності підлягають ліцензуванню з боку відповідних органів державної влади?
3. Які податки сплачуються при спрощеній системі оподаткування?
4. Які податки, що сплачує підприємство, Ви можете назвати?
5. Які основні статті витрат потрібно врахувати під час розрахунку витратної складової проекту?
6. Який би Ви зробили висновок щодо інвестиційної привабливості проекту за наступними вихідними даними: Інвестиції – 1 млн грн; Чиста поточна вартість (NPV) на 6 році = 10 тис. грн.
7. Що, на Ваш погляд, потрібно зробити у випадку коли Ваш проект (Ваша бізнес-ідея) відповідно до розрахунків виявився інвестиційно непривабливим з економічної точки зору?

Методи навчання

- Проведення лекційних та практичних занять з використанням сучасних інформаційних технологій.
- Написання студентами письмових робіт, (самостійна робота студентів) що передбачають використання сучасних інформаційних технологій.

Основний теоретичний матеріал викладається на лекціях. На практичних заняттях передбачається закріплення і поглиблення теоретичного матеріалу. Важлива роль відводиться самостійній роботі студентів з довідковою літературою.

Методи:

- словесні методи: розповідь-пояснення, бесіда, лекція;
- наочні методи: ілюстрація;
- практичні методи: розв'язування практичних завдань;
- проблемно-пошуковий;
- навчальні дискусії.

9. Форми контролю

Кожна з форм контролю має особливості й залежить від мети, змісту та характеру навчання. У процесі навчання дисципліни використовуються наступні форми контролю:

- поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), комп’ютерне тестування, виконання практичних завдань на комп’ютері згідно програми;
- підсумковий контроль: тестування та співбесіда за результатами роботи.

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України», затвердженого Вченою радою НУБіП України «26» квітня 2023 року, протокол №10.

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи R _{нр}	Рейтинг з додаткової роботи R _{др}	Рейтинг штрафний R _{штр}	Підсумкова атестація (екзамен)	Загальна кількість балів
Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100
0-100	0-100					

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R_{дис}** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R_{нр}** (до 70 балів): **R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}**.

Загальний рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національну оцінку наступним чином: Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка національна за результатами складання екзаменів	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90 – 100
Добре	74 – 89
Задовільно	60 – 73
Незадовільно	0 – 59

11. Методичне забезпечення

Електронний навчальний курс, розроблений на базі платформи LMS Moodle, розміщений на навчальному порталі НУБіП України за адресою: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view?id=2768>

12. Література

Базова

1. Вороненко І.В. ЕКСАБАЙТОВА ЕКОНОМІКА: підручник. За науковою ред. к.е.н., доц. Татомир І.Л., к.техн.н., доц. Шульжика Ю.О. Трускавець: ПОСВІТ, 2022, 360 с.
3. Податковий кодекс України / <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/>.

Допоміжна

1. Філіпенко, А. С. Економічні відносини бізнесу. Історія [Текст] підручник [для студ. ек. спец. вузів].- К. : Либідь, 2016. – 392 с.
2. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, А.С.Гальчинський та ін./ К. : Либідь, 2022. 340с.
3. Моргова Л. В. Основи бізнесу: навчально-методичний посібник. Львів : Новий світ, 2016. 216с.
4. Економіка підприємства: навч.-метод.посібник для самоств.вивч.дисц. / А.М.Позняк, Л.М.Столярчук, О.Д.Павловська та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. А.М.Поручника. К.: КНЕУ, 2019. 156 с.
5. Підручник А.М. Національний інтерес України: економічна самодостатність у глобальному вимірі: Монографія. К.: КНЕУ, 2017. 352 с.
6. Вороненко І. В. Державне регулювання інформаційного простору: концепція та механізми реалізації: [монографія]. К., 2019. 306 с.
7. Теоретичні та практичні основи цифрової трансформації економіки. За заг. редакцією Вороненко І.В. Житомир: ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”». 2021. Стор. 4–175; 203–245.